

**Bedömarutlåtande efter utvärdering av
huvudområdet Ryska vid Uppsala
universitet, Språkvetenskapliga fakulteten**

2020-09-03

Uppdrag och förutsättningar

Bedömarpanelens uppdrag har bestått i att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt Riktlinjer för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar (UFV 2015-475) och med stöd i Språkvetenskapliga fakultetsnämndens modell för kvalitetsuppföljning och utbildningsutvärderingar 2017-2022 (Språkfak 2018/13) utvärdera huvudområdet Ryska vid Uppsala universitet. Språkvetenskapliga fakultetsnämnden har valt att som grundprincip använda huvudområde som utvärderingsenhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Perioden som ska utvärderas motsvarar läsåren 2018–2019.

Underlag och genomförande

Underlaget för bedömarpanelens utgörs av en självvärdering, platsbesök samt ett dokumentationspaket omfattande bland annat kursplaner, utbildningsplaner och kursrapporter, se vidare bilaga 1.

Efter att ha tagit del av självvärderingar och kompletterande dokumentation från huvudämnena samt övergripande information om Uppsala universitet gjorde panelen ett platsbesök den 20–24 april 2020, och träffade då företrädare för samtliga huvudämnen. På grund av den pågående coronapandemin genomfördes detta besök virtuellt med hjälp av videokonferensprogrammet Zoom.

Inom panelen gjordes en arbetsfördelning så att en senior panelmedlem tog huvudansvaret för varje huvudämne, med ytterligare en senior medlem som andraläsare. Vidare ansvarade studeranderepresentanterna för bevakning av vissa aspekter i alla huvudämnena, huvudsakligen rörande Mål 7 och Mål 8, samt punkter under rubrikerna 2. *Övriga aspekter av vikt för utbildningens kvalitet* och 3. *Övriga aspekter*. Samtliga panelmedlemmar deltog i alla möten under platsbesöket, bortsett från några få tillfällen då en panelmedlem hade förhinder.

Efter platsbesöket har detta utlåtande skrivits av den för huvudämnet ansvariga panelmedlemmen med hjälp av andraläsaren, studentrepresentanterna och övriga panelmedlemmar.

Bedömarpanelen har haft följande sammansättning:

- Hans Lindquist, professor emeritus i engelska, Malmö universitet (ordförande)
- Hanne Leth Andersen, rektor, professor i universitetspedagogik, Roskilde Universitet
- Marcus Eng, studiebevakare vid Uppsala Studentkår (studeranderepresentant)
- Riho Grünthal, professor i östersjöfinska språk, Helsingfors universitet
- Magdalena Sörllé, masterstudent i svenska, Uppsala universitet (studeranderepresentant)
- Gunhild Vidén, professor emerita i latin, Göteborgs universitet

Sammanfattande utlåtande

Ryska kan läsas som huvudområde på kandidatnivå A–D. På avancerad nivå ingår ämnet i Slaviska språk. Ämnet undervisas från nybörjarnivå. Flera delkurser ges som fristående kurser på svenska med deltagare utifrån, vilket gör ämnet mer tillgängligt och samhällsrelevant. Man har samarbete med Försvarets tolkskola och Institutet för Ryssland och Euroasiatiska studier (IRE). Studenterna har mångsidiga möjligheter att öva upp sin språkliga förmåga.

Ryska är ett väl fungerande ämne med en välmeriterad grupp av lärare som är engagerade i både forskning och utbildning och som bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Självvärderingen är fyllig och noggrant genomförd.

Nedan återges Högskoleförordningens examensmål för kandidatexamen med korta kommentarer om måluppfyllelsen.

Kunskap och förståelse

Mål 1

För kandidatexamen skall studenten visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Bedömning

Vi bedömer att målet uppfylls, bland annat genom att teoretiska och metodologiska utgångspunkter integreras i undervisningen. De studerande informeras om pågående forskning vid institutionen. Dock saknas specifika teori- och metodkurser.

Rekommendation

Tydliggör och förstärk inslag av vetenskaplig teori och metod i utbildningen, eventuellt i samarbete med andra ämnen inom institutionen.

I självvärderingen påpekas att den vetenskapliga förankringen försvagats något inom språkvetenskap. Ämnet har löst detta med en gästprofessur under perioden 2017–2020 och en lektor med språkvetenskaplig forskningsprofil är under tillsättning. Det är viktigt att denna rekrytering kommer till stånd så att ämnet får en långsiktig förstärkning på det teoretiska området.

Färdighet och förmåga

Mål 2

För kandidatexamen skall studenten visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.

Bedömning

Vi bedömer att målet uppfylls. De studerande tränas i att samla, värdera och kritiskt tolka information genom en rad varierande uppgifter i olika delkurser under utbildningens gång.

Rekommendation

–

Mål 3

För kandidatexamen skall studenten visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar.

Bedömning

Målet uppfylls genom väl strukturerade uppgifter på samtliga nivåer.

Rekommendation

I självvärderingen nämns tidsaspekten för det självständiga arbetet som ett utvecklingsområde. Åtgärder, till exempel i form av tydliga mellanstationer, bör införas i uppsatsarbetet för att hjälpa de studerande att bli klara inom givna tidsramar.

Mål 4

För kandidatexamen skall studenten visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper.

Bedömning

Målet uppfylls genom flera innovativa undervisningsmetoder som rollspel och studentkonferenser. Dock saknas av allt att döma inslag av dialog med andra grupper än studenter och lärare.

Rekommendation

Säkerställ att de muntliga och skriftliga momenten sker i nära anknytning till de teoretiska delarna av studierna. Inför moment som innebär dialog med andra grupper än studenter och lärare.

Mål 5

För kandidatexamen skall studenten visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.
--

Bedömning

Vi bedömer att målet uppfylls. Kopplingen till arbetslivet är tydlig genom alumndagar och praktikmöjligheter.

Rekommendation

—

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Mål 6

För kandidatexamen skall studenten visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter.

Bedömning

De studerande tränas i att göra vetenskapliga bedömningar särskilt i uppsatskursen på D-nivå, men även tidigare under utbildningen. Samhälleliga och etiska aspekter tas upp i en rad kurser under hela utbildningen, både i relation till Rysslands historia och dagspolitiken. Forskningsetik och vetenskaplig redlighet behandlas i flera kurser. Vi bedömer att målet uppfylls.

Rekommendation

I självvärderingen nämns behovet av en metodkurs för att förstärka de studerandes förmåga att göra vetenskapliga bedömningar. En sådan skulle eventuellt kunna införas i samarbete med andra ämnen inom institutionen.

Mål 7

För kandidatexamen skall studenten visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används.

Bedömning

Vi bedömer att målet uppfylls. Frågor om kunskapssyn och demokrati, falska nyheter etc. tas upp i flera kurser.

Rekommendation

–

Mål 8

För kandidatexamen skall studenten visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens.

Bedömning

Utbildningen innehåller i begränsad omfattning inslag där denna förmåga utvecklas.

Rekommendation

Inför moment där de studerande får reflektera över sitt lärande, till exempel loggboksskrivande.

Aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ ämnesdidaktisk kompetens samt lärarkapacitet.

Bedömning

Ämnet har erforderlig lärarkapacitet och lärarkompetens med två universitetslektorer och en universitetsadjunkt samt en doktorand. Dock har viss brist på kontinuitet uppstått genom olika tidsbegränsade anställningar, särskilt gällande den språkvetenskapliga inriktningen.

Lärarna har mycket hög högskolepedagogisk kompetens och stort engagemang för pedagogisk utveckling.

Förslag

Arbeta för att säkra kontinuiteten och bredden inom lärarkåren.

Utbildningens kontinuerliga uppföljning och utveckling

Bedömning

Utbildningen följs upp genom kursutvärderingar och kursrapporter som behandlas i ämneskollegium och institutionens lärarkollegium. Uppföljning sker även på institutionsnivå.

Ytterligare aspekter

Här görs en samlad bedömning av följande aspekter:

- internationalisering och internationella perspektiv liksom hållbarhetsperspektiv främjas,
- jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen,
- utbildningen svarar mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap och förbereder studenterna för ett framtida arbetsliv,
- att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen,
- det finns en tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö för alla studenter

Internationella perspektiv stärks av att lärarkollegiet är internationellt sammansatt och genom samarbeten med flera ryska universitet vilket möjliggör studentutbyten. Ryska gästforskare gästar också institutionen regelbundet. Det framgår inte om hållbarhetsperspektivet förekommer i kursernas innehåll, men rent praktiskt förstärks hållbarheten genom digital hantering av betygsrapportering etc.

Till skillnad från många andraspråkämnen har ryska övervägande manliga studenter. Det framgår inte hur hänsyn tas till jämställdhetsperspektivet i undervisningens planering och upplägg, litteraturval etc. Här skulle vi till exempel gärna se en problematisering av jämställdhetsperspektiv i rysk litteratur och det ryska samhället.

Anknytningen till arbetslivet är god.

Studerande har möjlighet till inflytande över utbildningen, bland annat genom kursutvärderingar, mitterminsutvärderingar och dialoger med lärare.

Studiemiljön är ändamålsenlig.

Bilaga 1: Underlag till bedömargruppen

Bilaga 2: Program platsbesök, den 20–24 april 2020